

Factsheet Indicatie Zorgvraag Ouderen Heerlen 2030

Prognoses van functioneren van de oudere bevolking¹

Inleiding

Hoe functioneren ouderen? Wat willen ze? Wat kunnen ze? Wat hebben ze nodig om te (blijven) doen wat ze willen doen?

Het huidige aanbod in de zorg en de competenties van professionals die de zorg leveren, zijn onvoldoende gebaseerd op een antwoord op deze vragen. Om een betere aansluiting te realiseren tussen vraag en aanbod in de zorg, is er in Heerlen een inschatting gemaakt van de toekomstige vraag naar zorg door prognoses te geven over het functioneren van de oudere bevolking. Dit vormt één van de bouwstenen voor een ontwerp van een meer toekomstbestendige gezondheidszorg. Deze prognoses zijn in opdracht van de Commissie Innovatie Zorgberoepen en Opleidingen van Zorginstituut Nederland gemaakt.

Schattingen op basis van demografische ontwikkelingen

Demografische prognose bevolking Heerlen

De gemeente Heerlen krijgt in de periode 2014-2030 met twee fenomenen te maken: krimp en vergrijzing. Het totaal aantal inwoners zal krimpen van 88.300 naar circa 81.370. Dit betreft een krimp van 8% in totaal, en betreft met name de leeftijdsgroep tot 64 jaar (krimp van 18% in deze leeftijdsgroep). De vergrijzing kenmerkt zich door een forse toename van het aantal 65-plussers. Met een toename van 18.240 naar circa 24.090 is dat een groei van 32%. Tot 2023 groeit het aantal ouderen tussen de 65 en 74 jaar het hardst, terwijl na 2023 de groep ouderen van 75 jaar en ouder het hardst groeit. In 2030 zijn naar schatting 3 op de 10 inwoners van Heerlen 65 jaar of ouder. De grijze druk² stijgt van 34% in 2014 naar 56% in 2030.

Stadsdelen

Heerlen is onder te verdelen naar vier stadsdelen. Ook in de vier stadsdelen is krimp en vergrijzing te verwachten in de periode 2014-2030. Ongeveer 45% van de bevolking van Heerlen woont in Heerlen Stad. Heerlen Stad krimpt het minst met 5%, en vergrijst met 30%. Alleen in dit stadsdeel komt de vergrijzing in de periode tot 2029 vooral door de sterke groei van de groep ouderen van 65 tot 74 jaar. De groep ouderen vanaf 75 jaar neemt tot 2021 relatief langzaam toe, na 2021 evenwel maakt deze groep een sterkere groei door om in 2030 op een omvang ongeveer 30% hoger te eindigen dan in 2014. In stadsdeel Hoensbroek krimpt de bevolking met 11% en zal de vergrijzing (toename van 31%) met name plaatsvinden door de sterke groei van de groep 75 jaar en ouder (toename van 46%). De groei van de groep 65-74 jarigen zal rond 2025 stabiliseren. In Heerlerheide krimpt de bevolking met 9% en zal de vergrijzing (toename van 37%) met name plaatsvinden van de groep 75 jaar en ouder

¹ Chorus, A.M.J., et al. (2014). Indicatie van de zorgvraag in 2030: prognoses van functioneren van de oudere bevolking Heerlen. TNO, 2015

² Grijze druk: de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en personen van 20-64 jaar oftewel de verhouding van ouderen tot het werkende deel van de bevolking

(toename van bijna 50%). De groep 65-74 jarigen groeit met ongeveer 30%. Tot slot, het kleinste stadsdeel Heerlerbaan krimpt met 12% en vergrijsd met 35%. Tot 2026 groeien de groepen 65-74 jaar en 75 jaar en ouder even hard. Na 2026 blijft het aantal ouderen in de groep 65 tot 74 jarigen nagenoeg stabiel, het aantal ouderen in de groep 75 jaar en ouder blijft toenemen tot in 2030 de omvang ongeveer 40% hoger ligt dan in 2014.

Functioneren (ouderen)

De prognose over het functioneren van de ouderen laat zien dat het absolute aantal ouderen zonder en met functioneringsproblemen tussen 2012 en 2030 naar verwachting groeit. Het aantal ouderen zonder functioneringsproblemen groeit van circa 6.200 in 2014 naar ruim 8.250 in 2030 (toename van 33%). Het aantal ouderen met functioneringsproblematiek neemt toe van 12.000 naar ruim 15.800. Dat is een toename van 32% ten opzichte van 2014. In 2030 heeft naar verwachting twee derde van het aantal oudere inwoners in de gemeente Heerlen functioneringsproblemen.

De meest voorkomende functioneringsproblematiek is 'mobiliteitsproblemen'. In 2014 komen naar schatting zo'n 8.050 ouderen met deze problematiek voor, in 2030 zijn dit naar verwachting bijna 10.570 ouderen (toename van 31%).

Op de tweede plaats staat de groep ouderen met 'mobiliteit- en zelfzorgproblemen'. In 2014 zijn dit naar schatting ruim 1.860 ouderen en in 2030 zo'n 2.470 (toename van 33%). De groei van het aantal ouderen is het sterkst in de profielen 'lichte/matige dementie' van 300 in 2014 naar bijna 430 in 2030 (toename van 46%) en ouderen met ernstige dementie (toename van 34%).

De omvang van de functioneringsproblematiek is het grootst in stadsdeel Heerlen Stad (2014: 5740; 2030: 7360; toename van 28%). De stijging van de functioneringsproblematiek in 2030 vergeleken met 2012 is het grootst in het stadsdeel Heerlerheide (2014: 2.260; 2030: 3.110; toename van 38%), gevolgd door stadsdelen Heerlerbaan (2014: 1.400; 2030: 1.880; toename van 35%) en Hoensbroek (2014: 2.630; 2030: 3.490; toename van 32%).

Mobiliteitsproblemen is in alle stadsdelen meest voorkomende problematiek. Sterkst stijgende problematiek is in alle stadsdelen de groep met 'lichte/matige dementie'. In de stadsdelen Heerlerheide, Heerlerbaan en Hoensbroek is dat ook de groep met 'ernstige dementie', terwijl in Heerlen Stad dit de groep ouderen met 'mobiliteitsproblemen' is.

Functioneren ouderen naar economische status

Sociaal economische status (SES) en functioneringsproblematiek hangen nauw samen. De ouderen van 2030 is de generatie 50-plussers van nu. Vergeleken met 2014 zal in de gemeente Heerlen het aantal ouderen met een midden of hoge SES naar verwachting gestegen zijn in 2030, terwijl het aantal ouderen met een lage SES zal afnemen in 2030. In 2030 kan 53% van de ouderenpopulatie gerekend worden tot de lage SES groep, 25% tot de midden SES en 21% tot de hoge SES. In 2030 is de verwachting dat 9.280 van de 12.780 ouderen met een lage SES functioneringsproblemen ervaren (73%), 3.360 van de 6.140 ouderen met een midden SES (55%) en 2.430 van de circa 5.170 ouderen met een hoge SES (47%).

Belangrijkste trends Heerlen 2014-2030

- Krimp van het totaal aantal inwoners en vergrijzing;
 - Afname van groep tot 65 jaar;
 - Forse toename ouderen;
 - Geringe variatie in bevolkingsontwikkeling in stadsdelen Heerlerheide, Heerlerbaan en Hoensbroek. Heerlen Stad geringere krimp en gemiddeld jonger;
- In 2030 zijn 3 op de 10 inwoners 65 jaar en ouder;
- In 2030 is de grijze druk gestegen van 34% naar 56%;
- Toename aantal ouderen zonder en aantal ouderen met functioneringsproblematiek:
 - Meest voorkomende functioneringsproblematiek: 'mobiliteitsproblemen';
 - Sterkst stijgende problematiek: 'lichte/matige dementie', in stadsdelen Heerlerheide, Heerlerbaan en Hoensbroek staat 'ernstige dementie' op de tweede plaats, terwijl in Heerlen Stad 'mobiliteitsproblemen' op de tweede plaats staat;
- In 2030 ervaren 2 op de 3 ouderen functioneringsproblemen;
- Aantallen ouderen met lage SES daalt licht, aantal ouderen met midden of hoge SES zal toenemen. Dit betekent een SES verschuiving in samenstelling ouderen met functioneringsproblematiek;
- In 2030 hebben meer dan 50% van de ouderen een lage SES. Ouderen met een lage SES ervaren relatief mee functioneringsproblemen.

Tot slot

Deze factsheet biedt een fundament voor de indicatie van de aard van de zorgvraag van ouderen in Heerlen in 2030 op basis van indicatoren van functionele gezondheid. Dat is essentieel voor de discussie over het definiëren van en het anticiperen op een toekomstbestendige gezondheidszorg.

Contactpersoon:

Dr. Astrid Chorus (astrid.chorus@tno.nl)